

NOVÉ UČEBNICE V SOULADU S RVP ZV 2024 – 6. ROČNÍK

NAKLADATELSTVÍ NOVÁ ŠKOLA – DUHA

www.novaskoladuha.cz

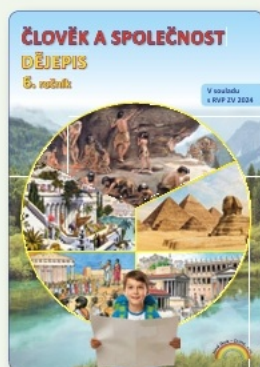
2. stupeň

- 1. NÁVAZNOST NA RVP ZV 2024** – tituly z nové řady splňují OVU z RVP ZV 2024
- 2. NÁZORNOST A SROZUMITELNOST**
- 3. BADATELSKÁ VÝUKA** – tituly obsahují vyvození teorie na základě vlastní zkušenosti – podporují zájem žáků o vlastní objevování
- 4. ROZVOJ GRAMOTNOSTÍ A KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ**
- 5. DŮRAZ NA DIGITÁLNÍ KOMPETENCI** – tituly obsahují aktivity k rozvoji digitální kompetence s využitím různých zdrojů a QR kódů

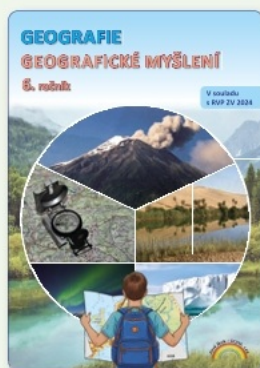
NOVÉ UČEBNICE PRO 6. ROČNÍK

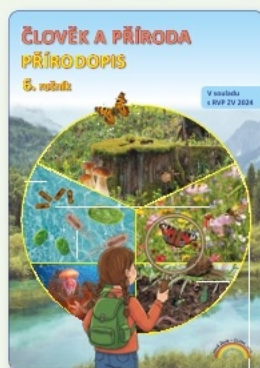
66-23B

66-40B

66-45B

66-30B

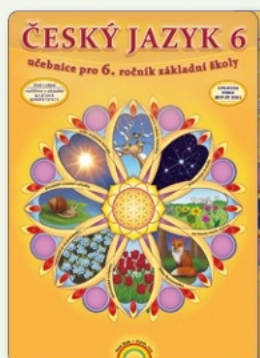
- **POZNÁVÁM SEBE I OSTATNÍ OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA 6** 99 Kč
- **ČLOVĚK A SPOLEČNOST DĚJEPIS 6** 186 Kč
- **GEOGRAFIE GEOGRAFICKÉ MYŠLENÍ 6** 186 Kč
- **ČLOVĚK A PŘÍRODA PŘÍRODOPIS 6** 186 Kč

Ukázky stran z připravovaných učebnic najdete na www.novaskoladuha.cz (záložky **NOVINKY**, **PŘIPRAVUJEME**).

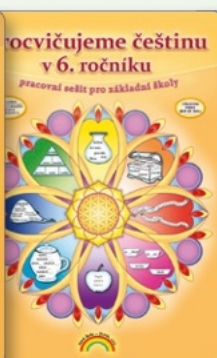
!AKCE!
Při nákupu libovolných učebnic
pro třídu 1 kus učebnice
POZNÁVÁM SEBE I OSTATNÍ
ZDARMA!

MATERIÁLY PRO PŘEDMĚT ČESKÝ JAZYK A LITERATURA, UPRÁVENY DLE RVP ZV 2024

již vyšlo

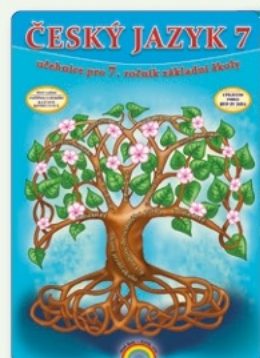
66-50

66-60

6-71

77-50

77-60

77-65

3. PŘÁNÍ A ANTI-PŘÁNÍ

Pomůcky: lístečky na psaní, balicí papír

- Tiché přemýšlení.** Každý se v tichu zamysle, co byste přáli či nepřáli vaší třídě do dalších let (přání pro 6. třídu, pro celý 2. stupeň).
- Psní na lístečky ve dvojici.** Sdělíte ve dvojici svá přání a anti-přání. Za dvojici vyberte a napište na lísteček 2-3 přání a anti-přání.
- Obraz myšlenek.** Na balicí papír nakreslete kruh, který bude představovat vaši třídu. Dovnitř kruhu lepte postupně přání a vně kruhu anti-přání. Ti, kteří lepi, komentují, zdůvodní. Lepit můžete v naprosté tichosti tak, že nemusíte jít po řadě po kruhu, ale snažíte se vnímat spolužáky a citlivě se střídat.
- Každý může přispět.** Pročtete si lístečky. Každý udělá puntík k několika přáním, která se bude snažit zajistit. U anti-přání, která jsou venku, můžete udělat puntík také, v případě, že znáte způsob, jak by osobně můžete ovlivnit tu věc, aby se neděla.

R Závěrečný kruh: Každý může okomentovat jedno přání/anti-přání. Například přání, které je hodně důležité, nebo přání, o kterém si myslíte, že vaše třída určitě splní.

4. A. BALÓNKOVÁ ŠTAFETA

Cíl: Přepřít v týmu balonky z jedné strany třídy na druhou.

Pomůcky: Nafukovací balonky

Rozdělíte se do týmů. Každý tým dostane 2-4 nafuknuté balonky. Úkolem týmu je přenést balonky z jednoho bodu do druhého, aniž by ho upustili, a to za použití různých částí těla (např. čelo, záda, ramena – pravidla určete předem). První tým, který úspěšně dokončí štafetu, vyhrává.

Zamysli se a vybarvi: Jak moc se při aktivitě objevily humorné chvíle?

B. ZEMĚ SE DOTÝKÁJÍ

Cíl: Sestavit ve čtyřech/pětičlích sousoší, kdy se země dotýkají určité části těla.

Děti rozdělíme do několika skupin. Učitel říká: „Země se dotýkají: dvě dlaně, tři kolena, dvě chodidla a dvoje záda.“

Může být dán limit na sestavení např. 30 sekund. Nebo hrát, která skupina zvládne nejdříve postavit sousoší a vydržet v něm 10 sekund.

Zamysli se a vybarvi: Jak moc jsi přispěl k tomu, aby práce ve skupině fungovala?

5. a) Zakroužkuj, jaké dovednosti rozvíjely předchozí dvě hry.

Komunikovat. Naslouchat. Spolupracovat. Hra podpořila dobré vztahy.

Přinesla pocit soudržnosti. Uplatnil jste vzájemný respekt.

Vyžadovala od všech dodržování pravidel. Umožnila využití empatie.

b) Co jste museli při hře dělat? Jednu věc vysvětlí, okomentují.

.....
.....
.....

3. PROČ SE STRESUJEME? CO S TÍM?

Prozkoumáme: V jakých situacích a jak často se cítíme být ve stresu. Co stres způsobuje a jak se projevuje v našem těle. Co můžeme ve stresových situacích dělat pro sebe i pro druhé.

Pojmy: zátěž, stres, fyzické uvolnění, psychické uvolnění, projevy stresu

„Nech mě, jsem ve stresu!“ „Co je, máš stres?“ „Nechci se stresovat.“ Jak často slyšíme podobné věty? V následující kapitole se zamyslíme, jakou roli hraje stres v našem životě. Zaměřte se na viditelné projevy stresu a také na to, co dělat, aby nám stres nepřerostl přes hlavu. Své myšlenky a pozornost zaměřte na vnímání sebe i druhých. Při hraní divadla nejen zúčastíte získané informace, ale možná si prožijete i malý stres ve formě trémy před vystoupením.

1. MÍSTA SI VYMĚNÍ

Cíl: Poznat, co máme v oblasti zátěže a stresu společné.

Posadte se na židle do kruhu. Jeden z vás si stoupne do prostředí. Svoji židli dá mimo kruh. Vymyslí pravdivé tvrzení o sobě na téma **Stres, zátěž**. Svoje tvrzení řekne nahlas. Např. „Mám rád lechtání v břiše před zápasem.“ Pak tleskne. Ti, pro které je věta také pravdivá, se postaví a snaží si sednout na jinou židli, než na které seděli. Středový hráč se snaží posadit, aby uprostřed zůstal někdo jiný.

Hra se opakuje. Hrajte tak dlouho, dokud vás to bude bavit.

Příklady dalších tvrzení: Jsem ve stresu, když učitel hlásí minutu do konce testu. Jsem nervózní, když mám recitovat básně před třídou.

2. Zamysli se a dokonči alespoň některé věty.

Ve škole jsem ve stresu, když

V zájmovém kroužku jsem ve stresu, když

Moje máma je ve stresu, když

Můj táta je ve stresu, když

Naše paní učitelka/pan učitel je ve stresu, když

3. STRES A ZÁTĚŽOVÉ SITUACE

A. Brainstorming

Zapišujte na tabuli svoje myšlenky a postřehy k tématu **Stres a zátěžové situace**.

Přemýšlejte například o otázkách: Za jakých podmínek se dostává organismus do stresu? Kdy prožíváme zátěž? Je zátěž dobrá, nebo špatná? Na závěr se pokuste shrnout, na co jste přišli. Svoje myšlenky rozřídte, zhodnoťte.

ukázka z učebnice Osobnostní a sociální výchova, 6. ročník

3.6 TVARY ZEMSKÉHO POVRCHU

Dovíme se: jaké základní tvary zemského povrchu rozlišujeme a jak je popisujeme; jak vznikají sníženiny, vyvýšeniny a krasové oblasti.

Použijeme pojmy: sníženina, vyvýšenina, krasová oblast, krasové útvary, jeskyně, stalagmit, stalaktit, stalagmát, povrchový kras, podpovrchový kras

Zemský povrch nabývá různých tvarů, které vznikaly dlouhodobým působením vnitřních a vnějších přírodních činitelů. Blíže poznáme tři základní tvary zemského povrchu: **sníženiny**, **vyvýšeniny**, **krasové oblasti**.

- sníženiny** – místa s nižší nadmořskou výškou, než jakou má jejich okolí;
- vyvýšeniny** – místa s vyšší nadmořskou výškou, než jakou má jejich okolí;
- krasové oblasti (kras)** – oblasti, kde se vyskytují krasové útvary.

údolí – malá sníženina, většinou vytvořená působením řeky nebo ledovce

pánev – sníženina zaujímající rozsáhlou plochu

soutěska, kaňon – hluboce zařezané údolí vytvořené činností řeky

1. Vyhledejte Tibetskou náhorní plošinu, Červenohorské sedlo a Dolnomoravský úval. Pomocí získaných informací vytvořte vhodné definice pro **náhorní plošinu**, **sedlo** a **úval**. Poté je porovnejte s definicemi AI.

2. Doplňte pojem k definici a fotografii: **pahorek (vrch)**, **hora**, **velehora**; (fotografie 1–3).

- nevýrazná malá vyvýšenina, typická pro pahorkatiny
- velmi výrazná vyvýšenina – její skalnatý vrchol se nazývá štít
- výrazná vyvýšenina, typická pro vrchoviny a hornatiny

Krasové útvary vznikají činností vody v rozpustné hornině, nejčastěji ve **vápenci**. **Jeskyně** je obrovská podzemní dutina, která byla vytvořena složitými krasovými procesy. K povrchovým krasovým útvarům patří **propast** (např. propast Macocha; foto A). Vzniká například propadem stropu jeskyně.

3. Pomocí fotografie B vysvětlíte, jaký je rozdíl mezi stalagmitem, stalaktitem a stalagmátem. Jak se obecně těmto útvarům říká? Zjistěte, jak tyto útvary vznikají.

4. Jak se nazývá největší krasová oblast v ČR? Kde se nachází?

5. Zjistěte, jak se nazývá nehlubší zatopená propast na světě a ve kterém státě se nachází.

údolí – valley [vaeli]
jeskyně – cave [keiv]

4.4 VÍTR A JEHO POHYB V ATMOSFÉŘE

Dovíme se: jaké pravidelné větry a jaké sezónní větry vanou na Zemi a kde se vyskytují.

Použijeme pojmy: pravidelné větry, pasáty, západní proudění, sezónní větry, monzuny

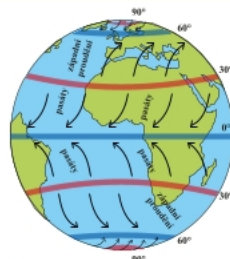
Jak už víte, vzduch v atmosféře je vlivem rozdílných teplot a různého atmosférického tlaku neustále v pohybu. Tento **pohyb vzduchu v atmosféře** se nazývá **vítr**.

PRÁVIDELNÉ VĚTRY

Proudění vzduchu na Zemi je podmíněno především teplem v rovníkové oblasti a chladem kolem pólů, částečně i otáčením Země kolem své osy.

Protože teplejší vzduch je lehčí a stoupá, proudí na jeho místo vzduch chladnější. Od 30° severní a 30° jižní šířky proto proudí k rovníku chladnější vzduch. Tyto větry nazýváme **pasáty**.

Částečně od 30° severní a 30° jižní šířky proudí vzduch i směrem k pólům. Tento vzdušný proud vane na obou polokoulích směrem od západu. Nazýváme jej **západní proudění**.

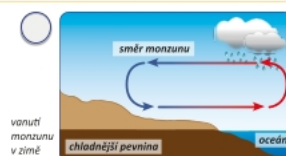
1. Na základě textu doplňte legendu ke schématu pomocí nabídky: **studený, teplý, výše, níže**.

2. Pomocí schématu a textu doplňte do tabulky názvy pravidelných větrů.

pravidelné větry	
A) větry vanoucí od obratníků směrem k rovníku	B) větry vanoucí od západu v mírném podnebném pásu

SEZÓNNÍ VĚTRY

V atmosféře vanou i **nepravidelné sezónní větry**, které mění směr se změnou ročního období. Jsou to zejména **monzuny**. Vyskytují se hlavně v **jižní a jihovýchodní Asii** (např. Indie nebo Vietnam).

3. a) Prohlédněte si schémata výše. Doplňte, kdy dochází k období sucha (S) a kdy k období dešťů (D).
b) Co přesně se děje v období dešťů? Popište jednoduše tento proces s pomocí schématu výše.

pasáty – trade winds [treid vindaiz]
monzun – monsoon [mon su:n]